

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister och lagen om yrkesutbildning

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister och lagen om yrkesutbildning (RP 260/2018 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kulturutskottet (KuUB 19/2018 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017) 1, 3 och 5 §, 6 § 1 mom., 8 § 2 mom., 9 §, 10 § 1 mom., 11 § 2 mom., 13, 18—21, 23 och 24 §, 26 § 1 och 2 mom., 28 § 2 mom. samt 29 § 4 och 5 mom. som följer:

1 §

Lagens syfte

Lagen syftar till att

- 1) göra det möjligt att på elektronisk väg datasäkert och centraliserat samla in, behandla och lämna ut studie- och examensuppgifter om en person till personen själv och myndigheter som behöver uppgifterna,
- 2) säkerställa studie- och examensuppgifternas enhetlighet och tillförlitlighet samt effektivisera förvaltningens verksamhet,
- 3) främja ansökan till utbildning, identifieringen och erkännandet av tidigare kunskap samt livslångt lärande.

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

3 §

Studentnummer och studentnummerregistret

Ett studentnummer är en permanent kod som tilldelas en person och som används för att identifiera personen när uppgifter i en informationsresurs eller ett datalager som avses i denna lag eller i lagen om småbarnspedagogik (540/2018) förs in, behandlas och lämnas ut. Utbildningsanordnare, anordnare av småbarnspedagogik, serviceproducenter inom småbarnspedagogiken och högskolor kan även använda studentnumret för att identifiera personer när de utför uppgifter enligt lagen om småbarnspedagogik, lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen, lagen om yrkesutbildning, yrkeshögskolelagen eller universitetslagen.

När sådana uppgifter om en person som avses i denna lag eller i lagen om småbarnspedagogik förs in för första gången ska den som för in uppgiften be Utbildningsstyrelsen om personens studentnummer. Om personen saknar studentnummer ska Utbildningsstyrelsen skapa ett studentnummer. Utbildningsstyrelsen ska meddela den som för in uppgiften studentnumret för kännedom.

Studentnumren bildar ett studentnummerregister. I studentnummerregistret ska dessutom personens namn samt personbeteckningen eller andra nödvändiga identifikationsuppgifter föras in. Utbildningsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för studentnummerregistret. Studentnummer kan lämnas ut via en teknisk anslutning. De uppgifter som förs in i studentnummerregistret ska bevaras permanent.

5 §

De gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen samt ansvarsfördelningen mellan dem

Utbildningsanordnarna och Utbildningsstyrelsen är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen. Utbildningsstyrelsen ska svara för informationsresursens allmänna funktion och för den tekniska anslutning som behövs för att föra in, behandla och lämna ut uppgifter.

Utbildningsanordnarna ska i fråga om de uppgifter som de fört in svara för korrektheten enligt artikel 5.1 d och för den registrerades rätt till rättelse enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*. Utbildningsstyrelsen ska svara för den personuppgiftsansvariges övriga skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

Om en utbildningsanordnares verksamhet läggs ner och den personuppgiftsansvariges uppgifter inte överförs på någon annan juridisk person, blir Utbildningsstyrelsen personuppgiftsansvarig för de berörda uppgifterna i informationsresursen.

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

6 §

Införandet av uppgifter i informationsresursen

En utbildningsanordnare är skyldig att i informationsresursen föra in de uppgifter som avses i 7—9 §.

8 §

Uppgifter om gymnasieutbildning

En utbildningsanordnare ska också i informationsresursen föra in uppgift om att ett sådant prov som avses i 36 § 2 mom. i gymnasielagen har avlagts och hur den studerande har bedömts.

9 §

Uppgifter om yrkesutbildning

En utbildningsanordnare enligt lagen om yrkesutbildning ska för varje studerande som den ger utbildning i enlighet med lagen om yrkesutbildning föra in följande uppgifter i informationsresursen:

- 1) den examen, den examensdel eller de examensdelar som avläggs eller den utbildning som genomgås, inklusive sådan övrig yrkesutbildning som avses i 8 § i lagen om yrkesutbildning,
- 2) när examen har avlagts eller utbildningen inletts, tillfälligt avbrutits och avslutats,
- 3) avlagda examensdelar och genomgångna utbildningsdelar och delområden inom gemensamma examensdelar och deras omfattning, bedömning av kunnandet samt avlagd examen eller genomgången utbildning,
- 4) uppgifter som behövs vid beräkningen av de studerandeår som avses i 32 b § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt uppgifter som används som viktningsgrund för den basfinansiering och den prestationsfinansiering som avses i den lagen.

Utbildningsanordnaren ska dessutom föra in följande uppgifter i informationsresursen om de studerandes personliga utvecklingsplaner för kunnandet:

- 1) tidpunkter då den personliga utvecklingsplanen för kunnandet godkännts och uppdaterats,
- 2) den examen som avläggs eller handledande utbildning eller övriga yrkesutbildning som avses i 8 § i lagen om yrkesutbildning som genomgås, de examens- eller utbildningsgrunder som iakttas, det eventuella kompetensområde som avläggs samt de examens- eller utbildningsdelar som avläggs,
- 3) uppgifter om de examensdelar, delområden inom gemensamma examensdelar eller övriga studier som en behörig myndighet bedömt och intygat och som utbildningsanordnaren inkluderat i den studerandes examen på basis av erkännande av den studerandes kunnande,
- 4) uppgifter om de examensdelar, delområden inom gemensamma examensdelar eller övriga studier som en behörig myndighet bedömt och intygat och som utbildningsanordnaren sänt till utnämnda bedömare av kunnandet för erkännande av kunnandet,

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

5) annat kunnande som den studerande förvärvat och påvisat tidigare än sådant som ingår i 2 eller 3 punkten i detta moment och som anknyter till den examen som avläggs eller handledande utbildning som genomgås,

6) eventuella avvikelser från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet enligt 66 § i lagen om yrkesutbildning,

7) behovet av examensutbildning och förvärvande av annan behövlig yrkesskicklighet,

8) anteckning om att det finns en omständighet som är väsentlig för genomförandet av utbildningen,

9) sådana studier som stöder studiefärdigheterna som avses i 63 § i lagen om yrkesutbildning som ordnas för den studerande vid behov,

10) tidpunkterna för och innehållet i yrkesproven, yrkesprovsmiljöerna samt anordnaren av yrkesprov, om denna är någon annan än utbildningsanordnaren,

11) motsvarande uppgifter om övrigt påvisande av kunnandet samt i fråga om studerande som får särskilt stöd sådan anpassning av bedömningen av kunnandet och individuell bedömning av kunnandet som avses i 64 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning,

12) bedömnarna av kunnandet som avses i 54 § i lagen om yrkesutbildning, samt

13) det mål som ingår i den karriärplan som utarbetas för den studerande.

Om den studerande deltar i examensutbildning eller annat förvärvande av behövligt kunnande, införs förutom de i 2 mom. avsedda uppgifterna även målen, innehållen, undervisningen och sätten och tidpunkten för förvärvande av annat kunnande för examensutbildningen eller förvärvande av annat behövligt kunnande.

Om den studerandes förvärvande av kunnande ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter som läroavtalsutbildning eller i form av utbildning som grundar sig på utbildningsavtal, införs dessutom

1) den studerandes ansvariga arbetsplatshandledare och den lärare som utbildningsanordnaren utsett eller av grundad anledning en annan företrädare för utbildningsanordnaren,

2) förutom arbetsplatshandledaren och den lärare eller övriga företrädare för utbildningsanordnaren även den företrädare för utbildningsanordnaren som ordnat läroavtalsutbildning, om examen ordnats på basis av läroavtalsutbildning enligt 27 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildning,

3) de viktigaste arbetsuppgifterna som utförts på arbetsplatsen för att förvärva det kunnande som krävs enligt examensgrunderna och den personliga utvecklingsplanen för kunnandet,

4) i utbildning som grundar sig på utbildningsavtal tidpunkten för förvärvande av kunnande som ordnas på en arbetsplats,

5) i läroavtalsutbildning tidpunkten för förvärvande av kunnande i fråga om förvärvande av kunnande i andra inlärningsmiljöer som anvisats av utbildningsanordnaren samt i fråga om förvärvande av kunnande som ordnas på en arbetsplats.

Om den studerande med stöd av 109 a § 4 mom. i lagen om yrkesutbildning har gett sitt samtycke till att uppgifter om den personliga utvecklingsplanen för kunnandet får lämnas ut, ska uppgiften om samtycket föras in i informationsresursen.

10 §

Utlämnande av uppgifter ur informationsresursen

Uppgifter ur informationsresursen får lämnas ut till

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

1) myndigheter som enligt lag eller en lagstadgad uppgift har rätt att av en utbildningsanordnare få sådana uppgifter som finns i informationsresursen, sekretessbelagda uppgifter dock endast om det separat uttryckligen i lag föreskrivs om utlämnande av uppgifterna eller rätten att få uppgifterna,

2) Sysselsättningsfonden till den del den med stöd av lag har rätt att få uppgifter som finns i informationsresursen,

3) den ansvariga arbetsplatshandledaren eller bedömarens av kunnandet för en studerande inom yrkesutbildningen, till den del denne med stöd av lag har rätt att få uppgifter som finns i informationsresursen,

4) den som med stöd av ett i 29 § 5 mom. avsett samtycke från den berörda personen har rätt att få uppgifter som finns i informationsresursen,

5) den som med stöd av ett i 109 a § 4 mom. i lagen om yrkesutbildning avsett samtycke från den berörda personen har rätt att få uppgifter som finns i informationsresursen.

11 §

Tid för bevarande av uppgifterna i informationsresursen

De uppgifter som gäller tillfälligt avbrytande av studierna, uppgifter som ingår i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och de uppgifter som har bevarats med tanke på beviljandet av finansiering för undervisning och utbildning ska dock bevaras i endast fem år från det att studierna avslutades eller examen avlagdes.

13 §

Personuppgiftsansvarig för studentexamensregistret

Studentexamensnämnden är personuppgiftsansvarig för studentexamensregistret.

18 §

De gemensamt personuppgiftsansvariga för antagningsregistret samt ansvarsfördelningen mellan dem

Gemensamt personuppgiftsansvariga för antagningsregistret är Utbildningsstyrelsen samt universiteten och yrkeshögskolorna i fråga om det delregister som avses i 17 § 3 mom. 1 punkten och anordnarna av yrkesutbildning, gymnasieutbildning och påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen i fråga om det delregister som avses i 17 § 3 mom. 2 punkten.

Utbildningsstyrelsen svarar för insamlingen av uppgifter till antagningsregistret och för det nationella genomförandet av ansökningssystemen samt för den allmänna informationen, vägledningen och rådgivningen i samband med ansökan till utbildning och antagningen av studerande. Utbildningsanordnarna och högskolorna svarar för att de uppgifter som de fört in är korrekta i enlighet med artikel 5.1 d samt för den registrerades rätt till rättelse i enlighet med artikel 16 i den

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

allmänna dataskyddsförordningen. Utbildningsstyrelsen svarar för den personuppgiftsansvariges övriga skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

19 §

Antagningsregistrets datainnehåll

I antagningsregistret kan följande föras in:

- 1) den sökandes namn, studentnummer och personbeteckning eller någon annan motsvarande identifikationsuppgift, medborgarskap, kön, modersmål och behövlig kontaktinformation,
- 2) uppgifter om den sökandes tidigare utbildning och examina,
- 3) uppgifter om ansökan till utbildning och grunderna för antagning i fråga om varje sökande,
- 4) uppgifter om antagningsresultat, mottagande av studieplats och inskrivning vid läroanstalten i fråga, och
- 5) sökandens samtycke till att personuppgifter behandlas för direktmarknadsföring av utbildning.

Förutom de uppgifter som anges 1 mom. kan i antagningsregistret föras in uppgifter om arbetserfarenhet och fritidsintressen. Dessa uppgifter inhämtas och förs in endast i det fall uppgifterna behövs för antagningen av studerande.

I antagningsregistret kan det dessutom föras in sådana uppgifter om den sökandes hälsotillstånd och funktionsförmåga som den sökande själv uppgett och som ska beaktas när antagningen ordnas. När en person har sökt till en utbildning som avses i 81 § i lagen om yrkesutbildning, 33 § i yrkeshögskolelagen eller 43 a § i universitetslagen, kan i antagningsregistret föras in uppgift om huruvida det finns sådana hälsorelaterade omständigheter som inverkar på yrkesvalet som den sökande själv uppgett, som ska beaktas vid antagningen.

När en person har sökt till en utbildning som avses i 81 § i lagen om yrkesutbildning, 33 § i yrkeshögskolelagen eller 43 a § i universitetslagen, kan i antagningsregistret föras in uppgift om ett beslut om indragning av studierätten. När en studerande har sökt till en utbildning som avses i 33 § i yrkeshögskolelagen eller 43 a § i universitetslagen som överflyttande studerande, kan i registret för ansökan till högskolorna föras in uppgift om ett i 33 § i yrkeshögskolelagen eller ett i 43 a § i universitetslagen avsett pågående ärende som gäller indragning av studierätten.

I vart och ett av de delregister som nämns i 17 § 2 mom. kan förutom uppgifter enligt 1—4 mom. i denna paragraf också föras in andra uppgifter som är nödvändiga med tanke på ändamålet med delregistret och som är relevanta för bedömningen av de sökandes lämplighet för en utbildning eller ett yrke enligt 17 § eller för antagningen av studerande utifrån utbildningspolitiska grunder eller individuella utbildningsbehov.

20 §

Datakällor för antagningsregistret

De som är gemensamt personuppgiftsansvariga för antagningsregistret har rätt att utöver de uppgifter som sökanden har uppgett, trots sekretessbestämmelserna, få sådana uppgifter som avses i 19 § 1 och 5 mom. ur studentexamensregistret och från Befolkningsregistercentralen, arbets- och näringsmyndigheterna, anordnarna av grundläggande utbildning och påbyggnadsundervisning, universiteten, yrkeshögskolorna, anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbild-

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

ning samt ur sådana gemensamma register för två eller flera högskolor som har skapats för antagningen av studerande.

21 §

Utlämnande av uppgifter ur antagningsregistret

Trots sekretessbestämmelserna får uppgifter som avses i 19 § 1 och 5 mom., i den utsträckning de uppgifter som avses i 1 mom. behövs och de uppgifter som avses i 5 mom. är nödvändiga för skötseln av mottagarens uppgifter, lämnas ut ur antagningsregistret

1) till universitet, yrkeshögskolor, anordnare av yrkesutbildning och gymnasieutbildning och anordnare av påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen samt till register som är gemensamma för två eller flera högskolor,

2) till det behöriga ministeriet och Statistikcentralen för utredningar som gäller uppföljning av utbildningssystemet,

3) till Folkpensionsanstalten för skötseln av uppgifter enligt lagen om studiestöd (65/1994), lagen om stöd för skolresor (48/1997) och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) samt till Folkpensionsanstalten och arbets- och näringsmyndigheterna för utredning av förutsättningarna för att få en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),

4) till kommuner och andra som ordnar studerandehälsovård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) för skötseln av denna uppgift,

5) till kommuner som ordnar uppsökande ungdomsarbete enligt ungdomslagen (1285/2016) för skötseln av en uppgift enligt den lagen,

6) till de personuppgiftsansvariga enligt 3 § i lagen om utlänningsregistret (1270/1997) för skötseln av de uppgifter som dessa har enligt utlänningslagen (301/2004) och medborgarskapslagen (359/2003).

Sådana uppgifter som avses i 19 § 2—4 mom. får lämnas ut endast till de mottagare som nämns i 1 mom. 1 punkten i denna paragraf för antagningen av studerande.

23 §

Ändamålet med högskolornas riksomfattande datalager

För ett centraliserat bevarande och centraliserad användning av högskolornas uppgifter om studierätt, anmälningar, examina och studieprestationer ska det finnas ett riksomfattande datalager, i vilket datainnehållet i högskolornas register över uppgifter om studerande samlas och genom vilket antagningsregistret och högskolornas gemensamma antagningstjänster genom en teknisk anslutning datasäkert ges tillgång till detta innehåll. Högskolorna får använda datalagret också när de sköter övriga uppgifter som de har enligt 2 § i universitetslagen och 4 § i yrkeshögskolelagen och när de lämnar ut uppgifter till myndigheter och andra högskolor.

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

24 §

De gemensamt personuppgiftsansvariga för datalagret samt ansvarsfördelningen mellan dem

Undervisnings- och kulturministeriet samt universiteten och yrkeshögskolorna är gemensamt personuppgiftsansvariga för datalagret. Undervisnings- och kulturministeriet ska svara för datalagrets allmänna funktion och för den tekniska anslutning som behövs för att föra in, behandla och lämna ut uppgifter.

Universiteten och yrkeshögskolorna ska svara för att de uppgifter som de fört in är korrekta i enlighet med artikel 5.1 d samt för den registrerades rätt till rättelse i enlighet med artikel 16 i den allmänna dataskyddsförordningen. Undervisnings- och kulturministeriet ska svara för den personuppgiftsansvariges övriga skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

26 §

Utlämnande av uppgifter ur högskolornas riksomfattande datalager

Ur datalagret ska till antagningsregistrets förfogande lämnas ut de i 25 § avsedda uppgifter som förts in i datalagret och som enligt 19 § kan föras in i antagningsregistret.

Högskolorna beslutar om annat utlämnande av uppgifter via datalagret och svarar för att utlämnandet sker på ett lagenligt sätt.

28 §

Ändamålet med tjänsten för utlämnande av studie- och examensuppgifter samt uppgifter som lämnas ut

Med hjälp av tjänsten för utlämnande av studie- och examensuppgifter utlämnas

1) sådana uppgifter i den nationella informationsresursen inom den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen som avses i 7—9 §, med undantag för de uppgifter som avses i 9 § 2—5 mom.,

2) sådana uppgifter i studentexamensregistret som avses i 14 § 2 mom.,

3) sådana uppgifter i antagningsregistret som avses i 19 §, samt

4) sådana uppgifter i högskolornas riksomfattande datalager som avses i 25 §.

29 §

Utlämnande av uppgifter via tjänsten

Via tjänsten kan uppgifter i enlighet med 2 och 3 mom. lämnas ut också till Sysselsättningsfonden.

En person om vilken det förts in uppgifter i ett sådant register, en sådan informationsresurs eller ett sådant datalager som avses i denna lag kan i tjänsten ge sitt samtycke till att en uppgift i det

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

aktuella registret, informationsresursen eller datalagret lämnas ut till en myndighet eller någon annan aktör samt återkalla sitt samtycke. Ur tjänsten för utlämnande av studie- och examensuppgifter får uppgifter med samtycke av den berörda personen lämnas ut via ett tekniskt gränssnitt eller i något annat elektroniskt format.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 8 § 2 mom. träder dock i kraft först den 1 augusti 2019.

Uppgifter om övrig yrkesutbildning som avses i 9 § 1 mom. 1 punkten i denna lag, som hänförs till tiden mellan den 1 januari 2019 och den 30 april 2019, införs i informationsresursen retroaktivt senast den 1 juli 2019.

De uppgifter som avses i 9 § 2—5 mom. i denna lag införs i informationsresursen senast den 1 juli 2019.

— — — — —

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till lagen om yrkesutbildning (531/2017) en ny 109 a § som följer:

109 a §

Rätt att få uppgifter om en studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet

Utbildningsanordnaren har rätt att med hjälp av ett tekniskt gränssnitt eller i något annat elektroniskt format få uppgifter om de studerandes personliga utvecklingsplaner för kunnandet. Med dessa uppgifter avses uppgifter som ingår i personliga utvecklingsplaner för kunnandet som med stöd av 9 § i lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017) har förts in i informationsresursen.

Den ansvariga arbetsplatshandledaren har rätt att med hjälp av ett tekniskt gränssnitt eller i något annat elektroniskt format få uppgifter om den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet till den del uppgifterna gäller en läroavtalsutbildning eller en utbildning som grundar sig på utbildningsavtal som denne har utsetts till ansvarig arbetsplatshandledare för. Om en studerande har flera ansvariga arbetsplatshandledare, gäller arbetsplatshandledarens rätt att få uppgifter endast uppgifterna om den examens- eller utbildningsdel, eller en mindre helhet än så, som arbetsplatshandledaren är ansvarig för.

En företrädare för arbetslivet som är bedömare av kunnandet vid bedömning av kunnandet enligt 53 §, har rätt att med hjälp av ett tekniskt gränssnitt eller i något annat elektroniskt format få uppgifter om den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet till den del uppgifterna gäller påvisande av kunnandet genom yrkesprov i det aktuella fallet.

Riksdagens svar RSv 283/2018 rd

En person kan ge specifikt samtycke till att de uppgifter om personens utvecklingsplan för kunskandet som har förts in i den informationsresurs som avses i 1 mom. får lämnas ut till en myndighet eller någon annan aktör, samt återta sitt samtycke. Uppgiften om samtycket förs in i den i 1 mom. avsedda informationsresursen. Utifrån personens samtycke lämnas uppgifterna ut med hjälp av ett tekniskt gränssnitt eller i något annat elektroniskt format.

För utlämnandet av uppgifter i de situationer som avses i 1—4 mom. ansvarar den utbildningsanordnare som utarbetat planen under den tid studierätten är i kraft och Utbildningsstyrelsen efter det att studierätten upphört.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingissä 7.3.2019

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare